

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 15. junij 2023

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide
Miha Kordiš, predsednik

ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE ODBORA ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN INVALIDE

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika Državnega zbora, skliče nujna seja Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide z obravnavo naslednje točke:

Predlog ukrepov za izboljšanje položaja oskrbovancev in zaposlenih v domovih za starejše

I. Obrazložitev

Osnovno poslanstvo domov za starejše je izvajanje institucionalnega varstva za starejše. Institucionalno varstvo starejših je namenjeno odpravljanju osebnih stisk in težav starejših od 65 let in drugih oseb, ki zaradi bolezni, starosti ali drugih razlogov ne morejo živeti doma. Domovi tako nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcije doma in lastne družine z nudenjem bivanja, organizirane prehrane, varstva in zdravstvenega varstva.

Po podatkih Skupnosti socialnih zavodov Slovenije je bilo konec leta 2021 v Sloveniji na voljo 21.573 mest v 59 javnih zavodih in 44 izvajalcih s koncesijo. Od tega je bilo v javnih domovih za starejše 13.462 mest, zasebnih domovih za starejše 5.744 mest, posebnih zavodih za odrasle 2.367 mest.

Zaskrbljujoči so podatki, ki prikazujejo število čakajočih na mesto v domovih. Številka se je v zadnjem letu občutno povečala. Po podatkih Skupnosti socialnih zavodov Slovenije je bilo namreč število aktualnih prošenj za sprejem v dom na dan 31. december 2021

12.899, na dan 29. december 2021 11.707 in na dan 3. januar 2023 16.579. Po zadnjih dostopnih podatkih z dne 14. junija 2023 pa je številko aktualnih prošenj 16.616. Navedene številke jasno izkazujejo negativen trend naraščanja prošenj in čakanja za sprejem v domove za starejše in posebne socialno varstvene zavode.

Domovi se soočajo tudi s kadrovsko stisko, ki je v zadnjem letu še posebej izrazita, pri čemer pa domovi za starejše zaradi neprimernih kadrovskih normativov ne morejo sprejemati uporabnikov, ki potrebujejo zahtevnejšo zdravstveno nego. V Skupnosti socialnih zavodov Slovenije opozarjajo, da se večina domov za starejše spopada s kadrovsko stisko, zaradi česar so posamezni domovi že morali postopno zmanjšati namestitvene zmogljivosti z zapiranjem oddelkov oziroma omejitvijo sprejemov. Po podatkih naj bi bilo zaradi kadrovske stiske praznih že 750 postelj.

Ob upoštevanju kadrovske pokritosti glede na ure dela v zavodih in glede na zastarele normative primanjkuje dobrih deset odstotkov kadra. V Skupnosti socialnih zavodov Slovenije izpostavljajo težavo predvsem pri diplomiranih in srednjih medicinskih sestrah ter bolničarjih negovalcih. Prav tako so pogosto neuspešni z razpisi za druge poklice, ki so nujni za delovanje socialnovarstvenih zavodov in dobro počutje stanovalcev, kot so dietni kuharji in socialne oskrbovalke. Sekretar Skupnosti socialnih zavodov Slovenije je zato med drugim tudi povedal: »Že dalj časa opozarjamo na zaostrovanje kadrovske krize v domovih za starejše. Ti kljub ponavljanju razpisov ne morejo dobiti delavcev, ki so nujni za njihovo delovanje.«

Domovi se, kakor tudi vsi starejši in upokoјenci, soočajo z visokimi podražitvami cen električne energije, zemeljskega plina in hrane, ki posledično vplivajo na višino oskrbnin. Ob tem pa Vlada Roberta Goloba ni predlagala podaljšanja ukrepov, ki jih določa Zakon o nujnih ukrepih za povečanje prihodkov upokoјencev in omejitev dviga oskrbnin na področju socialnega varstva in veljajo do 30. junija 2023. Izvajalcem socialno varstvene storitve institucionalnega varstva starejših in institucionalnega varstva za odrasle duševno in telesno prizadete osebe se iz proračuna Republike Slovenije po 30. juniju 2023 ne bodo več zagotavljala sredstev za sofinanciranje dodatnih stroškov dela, ki so posledica sprememb kolektivnih pogodb in drugih aktov za določanje plač na državni ravni, ki veljajo za zaposlene na področju socialnega varstva, in sicer iz naslova razlike v vrednosti plačnih razredov, razlike v uvrstitvah delovnih mest v plačne razrede, razlike regresa za prehrano ter razlike v znesku minimalne plače. Zaradi tega se bodo posledično oskrbnine povišale. V Poslanski skupni Slovenske demokratske stranke smo zato vložili tudi predlog zakona, ki bi te ukrepe podaljšal do konca leta 2023.

Sekretar Skupnosti socialnih zavodov Denis Sahernik, ki zastopa tudi Domove za starejše občane, je med drugim izjavil: »Uskladitvi cen oskrbnin se žal ne bo mogoče izogniti, saj je nujna, da bodo izvajalci še naprej lahko izpolnjevali vse obveznosti do dobaviteljev blaga in storitev ter tudi zaposlenih.« Direktorica ljubljanskega Doma upokoјencev Center Zlata Marin pa je povedala: »Dvig cene oskrbe načrtujemo zaradi zvišanja tako stroškov dela, saj se končuje refundacija stroškov dela s strani države, kot materialnih stroškov« in dodala, da so se stroški dela v zadnjem letu povečali zaradi dviga minimalne plače in rasti plač v javnem sektorju. Še višja pa je bila podražitev elektrike in hrane ter ob tem izpostavila: »Strošek živil je letos za okoli 30 odstotkov višji kot v enakem obdobju lani, strošek elektrike pa za okoli 200 odstotkov« in dodala: »V

letu 2022 smo za elektriko plačali povprečno 8.300 evrov na mesec, letos pa 25.600 evrov.«

Vlada Roberta Goloba je tudi zamaknila začetek izvajanja Zakona o dolgotrajni oskrbi na 1. januar 2024 in ob tem zatrjevala, da zamik ne bo imel škodljivih posledic. Izkazalo pa se je ravno nasprotno, da je zamik škodljiv in ga občutijo predvsem najranljivejši.

Izstopa tudi dejstvo, da je Vlada Roberta Goloba v referendumski kampanji zatrjevala in to tudi zapisala na svojo spletno stran, da zamik izvajanja Zakon o dolgotrajni oskrbi ne bo vplival na pridobivanje EU sredstev, kar se je izkazalo za neresnično, saj je Vlada RS sprejela Izhodišča za prilagoditev Načrta za okrevanje in odpornost z dne 16. 3. 2023. Vlada pa je predlagala izločitev ukrepa »Zagotavljanje celostne obravnave oseb, ki potrebujejo višji obseg dolgotrajne oskrbe in kompleksnejše storitve s področja zdravstvene nege oziroma kontinuirano zdravstveno nego« iz Načrta za okrevanje in odpornost. Z investicijo bi se zagotovilo do 300 postelj s pripadajočimi prostori in opremo za zagotavljanje celostne obravnave oseb, ki potrebujejo večji obseg dolgotrajne oskrbe.

Državni zbor RS v okviru svojih nalog izvaja tudi kontrolne naloge nad delom izvršilne veje oblasti. Vlada Roberta Goloba se področja ne loteva z dovolj veliko mero skrbnosti in odgovornosti, predvsem pa se na težave in izzive, ki smo jim priča na področju dolgotrajne oskrbe, kadrovskih stisk in oskrbnin, odziva medlo, prepočasi in brez konkretnih predlogov za rešitev nastale situacije. Prav zaradi tega v Poslanski skupni Slovenske demokratske stranke podajamo zahtevo za sklic nujne seje Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki vključuje konkretne pozive vladi in pristojnim ministrstvom za izboljšanje situacije, ki bo v korist uporabnikom in oskrbovancev v domovih.

II. **Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagamo, da po končani razpravi sprejme naslednje sklepe:**

1. Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide poziva Vlado Republike Slovenije, da v najkrajšem možnem času, najkasneje pa do 1. septembra 2023, sprejme ukrepe za izboljšanje kadrovske problematike v domovih.
2. Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide poziva Ministrstvo za zdravje, da v najkrajšem možnem času, najkasneje pa do 1. septembra 2023, spremeni oziroma dopolni kadrovske normative, in sicer tako, da bodo omogočili zaposlovanje dodatnih kadrov, ki so nujno potrebni za nemoteno delovanje domov.
3. Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide poziva Vlado Republike Slovenije, da izboljša delovne pogoje v domovih in za ta namen zagotovi dodatna finančna sredstva.
4. Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide poziva Vlado Republike Slovenije, da izbere izvajalce programa za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije bolničar v dolgotrajni oskrbi in jim omogoči takojšen začetek izvajanja programa.
5. Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide poziva Vlado Republike Slovenije, da zagotovi dodatna finančna sredstva in subvencije ter s tem prepreči dvig oskrbnin v domovih.

V imenu predlagatelja bo zahtevo za sklic nujne seje Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predstavila poslanka mag. Karmen Furman.

III. Predlagatelji nujne seje Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagamo, da na sejo odbora povabite:

- ministra za solidarno prihodnost Simona Maljevca,
- ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luko Mesca,
- ministra za zdravje Danijela Bešiča Loredana in
- sekretarja Skupnosti socialnih zavodov Denis Sahernika.

IV. Priloge – dostopno na:

- Pregled prošenj in prostih mest v domovih za starejše in posebnih socialno varstvenih zavodih (<https://servis.ssz-slo.si/porocilo.pdf>).
- V DSO naj bi bilo zaradi kadrovskih težav praznih že približno 750 postelj (<https://www.delo.si/magazin/generacija-plus/kadrovska-stiska-v-domovih-za-starejse-se-zaostruje/>).
- Domovi za starejše se bodo podražili: "Žal se temu ne bo mogoče izogniti" (<https://n1info.si/novice/slovenija/domovi-za-starejse-se-bodo-podrazili-zal-se-temu-ne-bo-mogoce-izogniti/>).
- Predlog zakona o spremembi Zakona o nujnih ukrepih za povečanje prihodkov upokojencev in omejitev dviga oskrbnin na področju socialnega varstva (dostopno v sistemu Državnega zbora in na spletni strani Državnega zbora).

Jelka Godec
vodja poslanske skupine

